

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/384/2012
Identifikačné číslo spisu:	4611210210
Dátum vydania rozhodnutia:	07.11.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:4611210210.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Home Creditu Slovakia, a.s., so sídlom Piešťany, Teplická 7437/147, IČO: 36 234 176 proti žalovanej P. B., bývajúcej v B., o zaplatenie 2108,25 € príslušenstvom, ktorá vec sa viedla na Okresnom súde Topoľčany pod sp.zn. 6 C 107/2012, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 23. augusta 2012, sp.zn. 5 Co 216/2012, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Nitre z 23. augusta 2012, sp.zn. 5 Co 216/2012
z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Topoľčany rozsudkom z 25. mája 2012, č.k. 6 C 107/2012-30 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1429,48 € s 8,76 % úrokom omeškania ročne od 13. júna 2010 až do zaplatenia a zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 44,86 €. Uvedené povolil žalovanej splácať v mesačných splátkach po 20 €, a to vždy do 20-teho dňa v mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku, a to pod následkom straty výhody splátok a exekúcie. Konanie čo do sumy 4,95 € zastavil. Vo zvyšku žalobu zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2, 3, 5 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, § 37 ods. 1, § 40 ods. 1, § 52 ods. 1 (účinného v čase uzatvorenia zmluvy), § 53 ods. 1, 4 v platnom znení, § 54 ods. 2, § 451 ods. 1, § 456, § 457 Občianskeho zákonníka, čl. 3 ods. 1, 2, čl. 5, čl. 6 ods. 1 smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993. Zistil, že účastníci konania 18. decembra 2006 uzatvorili úverovú zmluvu, v ktorej žalobca ponúka svoje služby žalovanej ako spotrebiteľke formou štandardnej zmluvy, ktorú zmluvu, ako i obdobné zmluvy, má vopred pripravené a žalovaná ako spotrebiteľ pri ich uzatváraní nemôže ovplyvniť ich zmluvné podmienky, ktoré sú vopred dohodnuté a obsiahnuté v zmluve, resp. v danom prípade zmluva na ne odkazuje v jednotlivých častiach. Z dokazovania vyplynulo, že v prípade úverovej zmluvy ide o predtlačенý formulár používaný žalobcom a jeho zmluvnými partnermi. V dolnej časti zmluvy drobnými písmenami je uvedený text, ktorý žalobca podsúva žalovanej, podľa ktorého účastníci podpisom úverovej zmluvy súčasne uzatvárajú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru I. a II. s tým, že

žalovanej ako klientovi vzniká právo na poskytnutie revolvingového úveru prostredníctvom úverovej karty za podmienok stanovených v úverových podmienkach. Takýto odkaz na zmluvné podmienky i v prípade porušenie zmluvných podmienok je neakceptovateľný a predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. K samotnej zmluve o revolvingovom úvere dodal, že táto neobsahuje individuálne zmluvné podmienky ako hlavný predmet zmluvy, v dôsledku čoho nemožno hovoriť o určitosti a zrozumiteľnosti takéhoto právneho úkonu, čím nie je splnená podmienka a požiadavka uvedeného ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a tým je takýto právny úkon neplatný. Okrem toho v danom prípade nebola žalobcom v súlade s článkom 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS a ustanovenia § 4 zákona č. 258/2001 Z.z. dodržaná zákonom stanovená forma osobitnej zmluvy, a preto je daný i dôvod neplatnosti takéhoto právneho úkonu podľa ustanovenia § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na konštatovanú neplatnosť právneho úkonu mal za to, že žalobcovi možno priznať iba nárok titulom vydania bezdôvodného obohatenia, ku ktorému došlo na strane na strane žalovanej. Z tohto dôvodu zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 1429,48€, ktorá predstavovala rozdiel medzi výškou čerpaného úveru z úverovej karty, t.j. zo sumy 2427,20 € a úhradou zo strany žalovanej vo výške 997,72 €. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Nitre uznesením z 23. augusta 2012 sp.zn. 5 Co 216/2012 odmietol odvolanie žalobcu. O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. S poukazom na ustanovenia § 201 ods. 1 O.s.p., § 204 ods. 1 O.s.p., § 205 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., § 209 ods. 1 O.s.p., § 218 ods. 1 písm. d) O.s.p. konštatoval, že žalobca prevzal napadnutý rozsudok 27. júna 2012, pätnásť dňová lehota na podanie dovolania začala plynúť 28. júna 2012 a skončila 12. júla 2012 (piatok). V posledný deň odvolacej lehoty podal žalobca odvolanie, ktoré neobsahovalo náležitosti podľa ustanovenia § 205 ods. 1 a 2 O.s.p., išlo teda o tzv. blanketové odvolanie. Z obsahu spisu zistil, že žalobca podal na pošte 28. júna 2012 odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa, bez akéhokoľvek odôvodnenia. Konštatoval, že aj napriek tomu, že žalobca bol o náležitostiach odvolania v zmysle § 205 ods. 1 a 2 O.s.p. poučený v písomnom vyhotovení prvostupňového rozhodnutia, v odvolaní uviedol, že ho odôvodní v lehote 20 dní, čím si vedome, neoprávnene a v rozpore so zákonom predĺžil lehotu na podanie odvolania. Odvolanie doplnil o dôvody a rozsah až v písomnom podaní z 31. júla 2012, podanom na pošte v Piešťanoch toho istého dňa a došlom súdu prvého stupňa 1. augusta 2012. Doplnenie dôvodov až po uplynutí zákonnej odvolacej lehoty považoval za neopodstatnené a odvolanie žalobcu preto podľa § 218 ods. 1 písm. d) O.s.p. odmietol ako odvolanie, ktoré nemá náležitosti odvolania. Poukázal pritom aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 151/2005 publikovaný zo Súdnej praxe č. 2/2009. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 O.s.p. analogicky v zmysle § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktoré odôvodnil dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p. tvrdiac, že postupom a rozhodnutím odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Uviedol, že svoje odvolanie doplnil o dôvody v zmysle § 205 ods. 1 O.s.p., t.j. pred tým, ako o predmetnom odvolaní rozhodol odvolací súd. Poukázal na to, že v zmysle § 218 ods. 1 písm. d) O.s.p. odvolací súd odmietne odvolanie, ak neboli dodržané podmienky podľa § 209 ods. 1 a § 211 ods. 1 O.s.p. Namietal, že po podaní tzv. blanketového odvolania nebol na odstránenie väd odvolania vyzvaný ani súdom prvého stupňa, ani odvolacím súdom, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Z týchto dôvodov navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaná sa v dovolacom konaní písomne nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia

dovolacieho pojednávania, keďže dovolanie smeruje proti uzneseniu (§ 243a ods. 3 O.s.p.), skúmal najskôr, či týmto opravným prostriedkom je napadnuté také rozhodnutie, proti ktorému ho zákon pripúšťa. Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. totiž dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie v danom prípade smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska; dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.). Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení. Prípustnosť dovolania žalobkyne proti tomuto uzneseniu preto nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu,

3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.). Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam e/ doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.). Rozsah, v akom sa

rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré nemá náležitosti podľa § 205 ods. 1 a 2; ak boli dodržané podmienky podľa § 209 ods. 1 a § 211 ods. 1 (§ 218 ods. 1 písm. d/ O.s.p.).

Súd prvého stupňa uznesením vyzve toho, kto podal odvolanie neobsahujúce náležitosti podľa § 205 ods. 1 a 2 O.s.p., aby chýbajúce náležitosti doplnil, a poučí ho o následkoch neodstránenia väd odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. d/. Ak sa aj napriek výzve súdu odvolanie nedoplní alebo ak ide o oneskorené odvolanie alebo podané tým, kto naň nie je oprávnený, predloží súd prvého stupňa odvolanie na rozhodnutie odvolaciemu súdu (§ 209 ods. 1 O.s.p.). Podľa § 211 ods. 1 prvá veta O.s.p., ak súd prvého stupňa nesprávne postupoval podľa § 209 ods. 1, odvolací súd sám vyzve toho, kto podal odvolanie, aby doplnil chýbajúce náležitosti, a poučí ho o následkoch neodstránenia väd odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. d/.

Zo spisu súdu prvého stupňa vedeného v predmetnej právnej veci vyplýva, že žalobca podal 12. júla 2012 prostredníctvom pošty na súde prvého stupňa tzv. blanketné odvolanie, ktoré bolo doručené súdu prvého stupňa 16. júla 2012. Opravný prostriedok odôvodnil v doplnenom podaní, ktoré bolo doručené súdu prvého stupňa 1. augusta 2012. Odvolací súd odvolanie žalobcu odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. d/ O.s.p. majúc za to, že jeho opravný prostriedok nemal náležitosti odvolania. Vychádzal z toho, že žalobca podal 12. júla 2012 odvolanie bez odôvodnenia, ktorého dôvody sa zaviazal doplniť v lehote 20 dní. Dôvody svojho odvolania žalobca doplnil až po uplynutí odvolacej lehoty podaním z 31. júla 2012, podanom na pošte v Piešťanoch, došlého súdu prvého stupňa 1. augusta 2012.

Rozsah a dôvody odvolania môže odvolateľ meniť, modifikovať a dopĺňať. Toto právo však môže využiť len do uplynutia odvolacej lehoty (§ 205 ods. 3 O.s.p.). Zákon ale nerieši procesnú situáciu, keď odvolanie nemá náležitosti podľa § 205 ods. 1 O.s.p., a teda aké právne dôsledky má odstránenie väd odvolania (doplnenie dôvodov) až po uplynutí odvolacej lehoty, avšak pred rozhodnutím odvolacieho súdu o odvolaní. Hoci § 205 ods. 3 O.s.p. umožňuje odvolateľovi rozšíriť rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania len do uplynutia lehoty na odvolanie, zo žiadneho ustanovenia nevyplýva, že by sa toto obmedzenie vzťahovalo aj na možnosť odvolateľa odstrániť vadu odvolania a dodatočne doplniť, čoho sa v odvolacom konaní domáha. Uvedené ustanovenie sa týka lehoty, v ktorej môže odvolateľ rozširovať rozsah a dôvody odvolania, neurčuje ale lehotu, v ktorej má odvolateľ možnosť odstrániť vady podaného opravného prostriedku. Ak k odstráneniu vady odvolania dôjde do rozhodnutia odvolacieho súdu, je právne významné, že v čase jeho rozhodovania (§ 154 ods. 1 O.s.p. a § 167 ods. 2 O.s.p.) je vada odstránená; irelevantné je, či k jej odstráneniu došlo po súdom určenej lehote na odstránenie vady alebo po uplynutí odvolacej lehoty (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 3 Cdo 32/2005 uverejnený v časopise Zo súdnej praxe č. 25/2009, ale i ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR napr. sp.zn. 2 Cdo 124/08, 2 M Cdo 5/09, 3 Cdo 219/09, 5 Cdo 183/07, uverejnené na jeho internetových stránkach K.).

V danom prípade odvolateľ vady odvolania odstránil ešte pred predložením veci na rozhodnutie odvolaciemu súdu. Irelevantné bolo, že k odstráneniu došlo po uplynutí odvolacej lehoty.

Dovolací súd nepovažuje za náležitý odkaz odvolacieho súdu na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2 Cdo 151/2005 (tiež uverejnené v časopise Zo súdnej praxe č.17/2009). Predmetné rozhodnutie totiž závery, o ktoré odvolací súd oprel svoje rozhodnutie, neobsahuje. Dovolanie účastníka odmietajúce rozhodnutie dovolacieho súdu v predmetnej právnej veci je založené na tom, že odvolací súd správne ustálil, že účastník ani po výzve súdu prvého stupňa vady odvolania neodstránil, resp. odvolanie nedoplnil o náležitosti v zmysle poučenia súdu prvého stupňa a z jeho odvolania ešte ani v čase rozhodovania odvolacieho súdu jasným a zrozumiteľným spôsobom nevyplývalo, v čom účastník konkrétne videl nesprávnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa alebo jeho postupu. Závery, o ktoré odvolací súd oprel svoje rozhodnutie o odvolaní žalobcu v preskúmvanej veci, nie sú obsiahnuté v predmetnom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, ale v poznámkach k nemu urobených ich autorom, s

ktorými ale dovolací súd nesúhlasí.

Žalobca teda dôvodne vytýka, že konanie a z neho pochádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu má vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

So zreteľom na výskyt vady v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie žalobcu je prípustné a zároveň je tiež dôvodné. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.